

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Nc/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	1620200253
Dátum vydania rozhodnutia:	22.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1620200253.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. E., narodeného XX. U. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, dieťa rodičov - matky K. B., zomrelej X. M. XXXX a otca Z. E., narodeného XX. M. XXXX, Q., S. S. XX/X, zastúpeného advokátskou kanceláriou NIKU & partners, s. r. o., Bratislava, Prokopa Veľkého 51, za účasti Okresnej prokuratúry Malacky, Sasinkova 71, Malacky, o návrhu starej matky Z. B., narodenej XX. B. XXXX, Z., A. XXXX/74, zastúpenej advokátkou JUDr. Martou Vicenovou, Malacky, Záhorácka 5478/15/B, na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp.zn. 8P/25/2020, o námietke zaujatosti vznesenej starou matkou voči sudkyňi Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 15CoP/69/2024, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Trnave Mgr. Patrícia Železníková je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 15CoP/69/2024.

Odôvodnenie

1. Predsedníčka senátu Krajského súdu v Trnave 15CoP (vo veci sp. zn. 15CoP/69/2024) dňa 16. mája 2024 predložila Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu nadriadenému námietku zaujatosti podanú navrhovateľkou - starou matkou dňa 13. mája 2024.

2. V konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) pod sp. zn. 15CoP/69/2024 vzniesla stará matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne námietku zaujatosti voči členke senátu odvolacieho súdu Mgr. Patrícii Železníkovej. Námietku zaujatosti vzniesla pre jej pomer k právnej zástupkyňi otca maloletého dieťaťa. O dôvode na podanie námietky zaujatosti sa stará matka dozvedela prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, ktorá dňa 9. mája 2024 telefonickým dopytom na podateľňu Krajského súdu v Trnave zistila zloženie odvolacieho senátu.

2.1. Stará matka maloletého dieťaťa námietku zaujatosti odôvodnila tým, že namietaná sudkyňa má priateľský vzťah s právnou zástupkyňou otca, JUDr. Annou Niku, ktorá ju v roku 2009 zastupovala v konaní o rozvod manželstva a tiež v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Vzťah namietanej sudkyne a právnej zástupkyne otca možno podľa starej matky charakterizovať ako vzťah intenzívny, dlhodobý, nie výlučne pracovný, keďže v roku 2009 i sama sudkyňa vyhodnotila tento vzťah ako dôvod svojej zaujatosti v iných veciach, v ktorých ako zákonná sudkyňa rozhodovala za procesnej účasti právnej zástupkyne JUDr. Anny Niku. Uplynutie niekoľkých rokov od obdobia, kedy bola sudkyňa v osobnom a pracovnom vzťahu s právnou zástupkyňou, nemôže byť podľa starej matky kritériom objektívnej nestrannosti, ktoré by garantovalo právo procesnej strany na objektívnu nestrannosť zákonného sudcu.

3. Mgr. Patrícia Železníková vo vyjadrení z 15. mája 2024 k námietke zaujatosti uviedla, že účastníkov konania nepozná, nemá k nim, ani k ich právnym zástupcom žiadny osobný, ani iný vzťah, neudržiava s nimi žiaden osobný kontakt. Svoj vzťah k právnej zástupkyňi otca v žiadnom prípade nepovažuje za vzťah osobný alebo dokonca priateľský, ktorý by jej bránil objektívne a nestranne rozhodovať v poručenských konaniach, v ktorých uvedená advokátska kancelária zastupuje jedného z rodičov. Advokátka JUDr. Anna Niku jej poskytla v roku 2009 právnu službu spočívajúcu v spísaní návrhu na rozvod manželstva a v právnom zastúpení na jednom pojednávaní v októbri 2009. V roku 2012 uvedenú advokátsku kanceláriu požiadala o poskytnutie právnej služby primárne spočívajúcej v spísaní návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V predmetnom konaní z dôvodu mimosúdnej dohody došlo k späťvzatiu návrhu a odvolaniu plnomocenstva ešte v roku 2013. S JUDr. Annou Niku sa osobne nekontaktuje, ani v súkromí sa s ňou nestretáva.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trnave [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] preskúmal vec a posudzoval opodstatnenosť starou matkou vznesenej námietky zaujatosti voči sudkyňi Krajského súdu v Trnave, Mgr. Patrícii Železníkovej, členke odvolacieho senátu (ďalej len „sudkyňa krajského súdu“) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci zmysle § 49 ods. 1 CSP.

5. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá ústavného zákona č. 460/1992 Zb. z 01. septembra 1992 v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

6. Zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01).

7. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

8. Vzájomný vzťah medzi Civilným mimosporovým poriadkom (zákonom č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CMP“) a CSP je vymedzený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Námietku zaujatosti bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Účelom citovaného ustanovenia § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu k stranám (účastníkom), ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmito skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu, a to jeho vzťah: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

10. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávacom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), ich zástupcom, alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej mozgnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

11. V zmysle § 52 ods. 1 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

12. Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

13. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujaté a spravodlivo.

13.1. Samotný subjektívny názor strany sporu (účastníka konania), že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

14. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu a z nich vyplývajúce východiská.

15. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad rozsudok ESLP vo veci Piersack proti Belgicku).

16. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad rozhodnutie ESLP vo veci Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti (spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná/Justice must not only be done, it must also be seen to be done/). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (rozhodnutie ESLP vo veci Delcourt proti Belgicku). Mal by byť vylúčený každý sudca, u ktorého existuje opodstatnená obava, že nie je celkom nestranný, pretože v hre je dôveryhodnosť, ktorú musí súdna moc vzbudzovať v demokratickej spoločnosti a hlavne u účastníkov konania (rozsudok ESLP vo veci Piersack proti Belgicku).

17. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávaniu sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti

zákonného sudcu je, či obava stany sporu je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

18. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESJP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom, či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08). Rozhodovať nestranne nie je právom, výsadou, či privilegiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému.

19. Aj ústava deklaruje dva podstatné atribúty výkonu súdnictva v Slovenskej republike, nezávislosť a nestrannosť.

19.1. Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojitým významom; označuje jednak nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť), jednak nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Nezávislosť sudcu treba vidieť ako jeho nezávislosť od zložiek politického systému, rovnako ale aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému), konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí, jeho vedenia a kolektívu.

19.2. Nestrannosť sudcu je potrebné posudzovať vždy v závislosti od konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Len nestranný súd totiž poskytuje stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

20. Z judikatúry ESJP a ústavného súdu možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podradiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, či sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne, sine ira et studio (bez hnevu a náklonnosti, nestranne).

21. Pri posudzovaní opodstatnenosti stranou sporu vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jej osobný subjektívny názor, domnienka alebo úvaha. Námietka zaujatosti, uplatnená stranou sporu voči sudcovi, ktorý prejednáva a rozhoduje vec, sa nemôže zakladať na hypotézach, domnienkach alebo subjektívnych výstupoch a pocitoch strany sporu. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti namietajúceho o objektívnom a nestrannom rozhodovaní sudcu, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že strana pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdený, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

22. V danom prípade stará matka maloletého dieťaťa odôvodnila námietku zaujatosti sudkyne krajského

súdu pre jej pomer k právnej zástupkyni otca.

23. Z hľadiska ustanovenia § 49 CSP je právne významný vzťah sudcu, a to buď vzťah k sporu (veci), stranám (účastníkom), ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. O pomere k stranám alebo k ich zástupcom ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k stranám alebo k ich zástupcom.

24. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo 6. júla 2021 sp. zn. IV. ÚS 209/2021 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 36/2021) vyslovil, že dôvodom na vylúčenie sudcu podľa § 49 ods. 1 CSP je jeho konkrétny a individualizovaný pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Kritériom vylúčenia je buď osobná zaujatosť sudcu (subjektívny test nezaujatosti), alebo objektívna okolnosť spôsobilá vyvolať u vonkajšieho nestranného pozorovateľa pochybnosť o nezaujatosti sudcu (objektívny test nezaujatosti), avšak vždy v intenciách pomeru definovaného v predchádzajúcej vete.

25. K záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

26. Hoci to z právnej úpravy explicitne nevyplýva, Ústavný súd Slovenskej republiky v podobných súvislostiach vyslovil, že ust. § 49 CSP predpokladá tri vzťahy rôznej intenzity, pokiaľ ide o ich spôsobilosť vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu s následkom jeho vylúčenia z konania a rozhodovania veci. Vzťah s najväčším potenciálom vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu je pomer k veci, na opačnom konci spektra bude nepochybne pomer k právnenému zástupcovi účastníka konania (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 45/2021 z 26. januára 2021).

27. Z naznačenej hierarchie vzťahov logicky vyplýva, že pomer k právnenému zástupcovi procesnej strany resp. účastníka konania by spravidla mal viesť k vylúčeniu sudcu len výnimočne, v závislosti od konkrétnych okolností danej veci a pri dôslednom zohľadnení povahy a intenzity tohto vzťahu (pozri Nemeškalová Rosinová, A. Objektívny test nestrannosti v prípadoch vzťahu sudcu k účastníkom konania a ich zástupcom. In: Jurisprudence. 6/2017, s. 35 - 36; porov. tiež tam uvedené uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 26. augusta 2014 sp. zn. II. ÚS 808/2013; pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2021 sp. zn. IV. ÚS 45/2021).

28. Pomer sudcu k zástupcovi procesnej strany resp. účastníka konania je teda v každom prípade potrebné posúdiť z dvoch vzájomne sa prelínajúcich hľadísk, zohľadniac povahu a intenzitu tohto vzťahu.

29. Stará matka maloletého dieťaťa vyvodzovala zaujatosť sudkyne krajského súdu v prvom rade zo skutočnosti, že právna zástupkyňa otca zastupovala sudkyňu v konaní o rozvod jej manželstva, ako aj v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uviedla, že vzťah sudkyne s právnou zástupkyňou otca je potrebné charakterizovať ako vzťah intenzívny, dlhodobý, nie výlučne pracovný. Poukázala na to, že i namietaná sudkyňa v minulosti vyhodnotila svoj vzťah k menovanej právnej zástupkyni ako dôvod svojej zaujatosti.

30. Z obsahu námietky zaujatosti vznesenej starou matkou, vychádzajúc z oboch vyššie uvedených hľadísk (objektívnej aj subjektívnej stránky sudcovskej nezávislosti), najvyšší súd zistil naplnenie predpokladov v zmysle § 49 ods. 1 CSP. V danom prípade ide predovšetkým o objektívnu nestrannosť členky odvolacieho senátu 15CoP Krajského súdu v Trnave.

31. Skutočnosti uvádzané starou matkou v námietke zaujatosti podľa najvyššieho súdu nasvedčujú tomu, že jej obava o nestrannosti sudkyne krajského súdu je v danom prípade legitímna a objektívne oprávnená.

32. Ani pri posudzovaní pomeru sudcu k zástupcom strán sporu (účastníkov konania) netreba opomínať objektívny prístup a tzv. teóriu zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale sa musí ako taký javiť aj objektívne v očiach strán sporu (účastníkov konania). Objektívny prístup spočíva v otázke, či nezávisle na osobnom správaní sudcu určité overiteľné skutočnosti neumožňujú pochybovať o jeho nestrannosti. V tomto smere i zdanie môže byť dôležité. Mal by byť vylúčený každý sudca, u ktorého sa možno oprávnene obávať, že mu chýba nestrannosť. Ide o dôveru, ktorú musia mať sudy pri stranách v demokratickej spoločnosti (rozsudok ESLP vo veci Padovani proti Taliansku). Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar proti Spojenému kráľovstvu; obdobne rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/05).

33. Z vyjadrenia sudkyne Mgr. Patrície Železníkovej vyplýva, že hoci so zástupkyňou otca maloletého dieťaťa aktuálne neudržiava žiadny kontakt, JUDr. Anna Niku ju v minulosti zastupovala v súdnych konaniach o rozvod manželstva a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Na základe uvedeného možno dospieť k záveru, že vzťah namietanej sudkyne k právnej zástupkyňi otca je v zásade profesionálny, nie osobný. Vzťah advokáta a klienta sa však vyznačuje osobitným predpokladom dôvery medzi nimi, ktorej narušenie môže viesť až k skončeniu zastúpenia (§ 22 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov). Navyše, v danom prípade sudkyňa krajského súdu využila právne služby advokátky JUDr. Anny Niku v konaniach, ktoré sa bezprostredne dotýkali jej osobného života, možno preto dôvodne predpokladať, že aj vzhľadom na predmet konaní, v ktorých ju advokátka zastupovala, sa mohol medzi sudkyňou a právnou zástupkyňou vytvoriť bližší vzťah, ktorý môže - hoci aj podvedome ovplyvniť schopnosť sudkyne rozhodovať nezaujato. Takýto osobitný vplyv vzťahu advokát - klient je pritom zrejmý každému priemernému človeku, v dôsledku čoho tento pomer môže objektívne vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudkyne. Na základe uvedeného má najvyšší súd za to, že v danom prípade ide o vzťah takej povahy, ktorý je relevantný z hľadiska § 49 ods. 1 CSP a je dôvodom pre vylúčenie sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci. Uvedený vzťah zakladá pochybnosť o nezaujatosti namietanej sudkyne pre jej pomer k zástupcovi účastníka konania z hľadiska objektívneho a je spôsobilý naplniť zákonné predpoklady pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené, s prihliadnutím na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu má najvyšší súd za to, že v danom prípade nie je možné z objektívneho hľadiska vylúčiť legítimnú pochybnosť o nestrannosti sudkyne Mgr. Patrície Železníkovej. Najvyšší súd ako nadriadený súd preto dospel k záveru o existencii skutočnosti, ktorá je relevantná z hľadiska § 49 ods. 1 CSP, a ktorá Mgr. Patríciu Železníkovú vylučuje z prejednávania a rozhodovania v danej veci.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Trnave, Mgr. Patrície Železníkovej z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 15CoP/69/2024.

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.